

σωτηρία τῶν Ἑλλήνων εἶναι νὰ πορεύωνται συχνάκις νὰ κάμνωσι τὴν προσευχὴν των εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρθενῶνος καὶ μετὰ πάθους νὰ λιτανεύωσι διὰ τῶν ἀθανάτων αὐτῆς εὐχῶν τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν.

Σ.

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΤΖΙΛΦΙΛ

Διήγημα Γεωργίας Ἑλλιοτ

Μετάφρασις Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ Αἰκατερίνα διηυθύνθη διὰ τοῦ θολωτοῦ διαδρόμου, ὅστις ποὺ καὶ ποὺ ἐφωτίζετο ὑπὸ λυχναρίου, πρὸς τὴν μεγάλην κλίμακα, ἥτις ἦγεν εἰς στοὰν ἐκτεινομένην καθ' ὅλην τὴν πρόσοψιν τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐκεῖ συνήθιζε νὰ περιπατῇ ὅτε ἤθελε νὰ ἦνε μόνη. Τὸ σεληναῖον φέγγος ἐκ τῶν παραθύρων διαπίπτον διέχεε παραδόξως λάμψεις καὶ φανταστικὰς σκιὰς ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς τέχνης, ἅτινα ἦσαν ταξιθετημένα κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου. Ἦσαν δὲ ταῦτα ἑλληνικὰ ἀγάλματα καὶ προτομαὶ Ῥωμαίων αυτοκρατόρων κιθάρια πλήρη φυσικῶν ἀξιοπεριέργων ἀντικειμένων ἢ ἀρχαιοτήτων, πτηνὰ τῶν τροπικῶν καὶ μεγάλα κέρατα ἐλάφων καὶ θονάσων, ἰνδικὰ εἰδῶλα καὶ περίεργα κογχύλια, σπάθαι καὶ ἐγχειρίδια, ἀλυσιδωτοὶ θώρακες, Ῥωμαϊκαὶ λυχνίαι, καὶ πρότυπα ἐν μικρογραφίᾳ τῶν ἑλληνικῶν ναῶν. Ὑπεράνω δὲ τούτων πάντων, προσωπογραφίαι παιδίων καὶ κορασίων, ἅτινα ἦσαν ἄλλοτε ἢ ἐλπίς τῶν Σέβερελ· ἀνέκειντο δ' ἐπίσης καὶ αἱ προσωπογραφίαι ξανθῶν ἐρυθροπαρείων δεσποινῶν ἀναδεδεμένην ἐχουσῶν τὴν κόμην, καὶ γενναίων εὐρῶμων εὐπατριδῶν, σφηνοειδὲς ἐχόντων τὸ πυρρὸν γένειον.

Ἐνταῦθα ὁ σίρ Χριστοφόρος καὶ ἡ σύζυγός του περιεπάτουσαν τὰς βροχερὰς ἡμέρας ἢ ἐσφαίριζον. Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἡ στοὰ ἐκείνη ἦτο ἐγκαταλειμμένη ὑπὸ πάντων, πλην μόνως τῆς Αἰκατερίνας, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄλλου τινὸς προσώπου.

Ἡ Αἰκατερίνα ἐβάδιζεν ἡσύχως ὑπὸ τὸ σεληναῖον φῶς τὸ ὠχρὸν πρόσωπον καὶ ἡ λευκὴ ἐσθῆς τῆς καθίστων αὐτὴν ὁμοίαν πρὸς φάσμα ἀρχαίας τινὸς λαίδης Σέβερελ, ἐπανερχομένης εἰς ἐπίσκεψιν τῆς μονήρους στοᾶς.

Εἶτα ἔσθη πρὸ τοῦ παραθύρου, ὑπεράνω τῶν προπυλαίων, καὶ ἐθεώρησε τὴν εὐρεῖαν ἔκτασιν τῶν λειμῶνων καὶ δένδρων, ἅτινα εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης ἐφαίνοντο ψυχρὰ καὶ θλιβερά.

Αἰφνης χλιαρὰ ἀναπνοὴ καὶ ἄρωμα ῥόδου ἐκυμάτισε περὶ αὐτήν· εἰς βραχίον τὴν ἐνηγκαλίσθη ἐν ᾧ ἀπαλὴ χεὶρ ἐλάμβανε τὴν χεῖρά

τῆς. Ἡσθάνθη ἤλεκτρικὴν δόνησιν καὶ πρὸς στιγμὴν ἀπέμεινεν ἀκίνητος· εἶτα ἀπέθηκε τὸν βραχίονα καὶ τὴν χεῖρα καὶ στραφεῖσα ὕψωσε πρὸς τὸ κεκλιμένον ἐπ' αὐτῆς πρόσωπον βλέμμα πλήρες μομφῆς ἄμα καὶ ἀγάπης. Ἐν τῷ βλέμματι τούτῳ ἐζωγραφεῖτο ὅλον τὸ βάθος τῆς φύσεως τῆς δυστυχοῦς Αἰκατερίνης, βαθὺς ἔρωσ καὶ ἀγρία ζηλοτυπία.

— Διατί με ἀπωθεῖτε, Τίνα; εἶπε χαμηλὸφῶνως ὁ λοχαγὸς Οὐεϊμπράου· εἰσθε δυσηρεστημένη ἐναντίον μου διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποῖαν μοὶ ἐπιβάλλει τὸ σκληρὸν πεπρωμένον; Θέλετε νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὸν προσφιλέστερον πόθον τοῦ θεῖου μου, ὅστις ἔκαμε τόσα καὶ διὰ τοὺς δύο μας; Ἡξέυρετε ὅτι ἔχω καθήκοντα, ὅτι ἔχομεν καὶ οἱ δύο καθήκοντα, πρὸ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ θυσιασθῇ τὸ αἶσθημα.

— Ναί, ναί, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνα, πλήττουσα τὸν πόδα καὶ ἀποστρέφουσα τὴν κεφαλὴν· μὴ μοῦ τὰ λέγετε αὐτά, τὰ ἡξέυρω.

Ἐν τῷ πνεύματι τῆς νεάνιδος σκέψις τις ὑπῆρχεν, ἣν ποτὲ δὲν ἐξέφρασε, φωνὴ τις λέγουσα αὐτῇ ἀκαταπαύστως: «Διατί προσεπάθησε ν' ἀγαπηθῇ ἀπὸ ἐμέ, διατί εἶπεν ὅτι με ἡγάπα, ἂν δὲν ἐνόμιζεν ὅτι ἡδύνατο ν' ἀψηφήσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ ἐμοῦ;»

Εἶτα δὲ ὁ ἔρωσ ἀπεκρίνετο: «Παρεσύρθη ἀπὸ τὸ στιγμιαῖον αἶσθημα ὅπως παρεσύρθη καὶ σύ, Αἰκατερίνα, καὶ τώρα πρέπει νὰ τὸν βοηθήσῃς νὰ πράξῃ τὸ καθήκον του.»

Εἶτα δ' ἡ φωνὴ ἐπανελάμβανε: «Δὲν σὲ ἡγάπησε ποτὲ, δυστυχὴς Αἰκατερίνα. Τίποτε δὲν τοῦ στοιχίζει ὅτι σ' ἐγκαταλείπει. Θ' ἀγάπησῃ μετ' ὀλίγον αὐτὴν τὴν πλουσίαν καὶ θὰ λησμονήσῃ ἐν δυστυχὲς ὠχρὸν πλάσμα ὡς σέ.»

Οὕτω ὁ ἔρωσ, ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ζηλοτυπία ἐπάλαιον ἐν τῇ νεαρᾷ ἐκείνῃ ψυχῇ.

— Καὶ ἔπειτα, Τίνα, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγὸς Οὐεϊμπράου, διὰ τόνου ἡδυτέρου, πιθανὸν νὰ μὴν ἐπιτύχω. Ἡ μὲς Ἀσχερ ἀγαπᾷ ἴσως κατένεα ἄλλον, καὶ ἡξέυρετε ὅτι ὁ μόνος μου πόθος εἶνε νὰ μὴν ἐπιτύχω. Θὰ ἐπανεέλθω χωρὶς νύμφην καὶ διόλου ἀπίθανον νὰ σᾶς εὐρὼ σύζυγον τοῦ ὠραίου ἐφημερίου, ὅστις σᾶς ἐξωμολογήθη τὸν ἔρωτά του. Ὁ Σίρ Χριστοφόρος ἔχει τὴν ιδέαν ὅτι θὰ ὑπανδρευθῇτε τὸν Τζίλφιλ.

— Διατί τὰ λέγετε αὐτά; Ἡ ἀδιαφορία σᾶς ὑπαγορεύει τοὺς λόγους τούτους. Ἀφήσατέ με.

— Ἀς μὴν ἀποχωρισθῶμεν δυσηρεστημένοι, Τίνα. Ὅλα αὐτά δύνανται νὰ μεταβληθῶν. Πιθανὸν νὰ μὴ νομφευθῶ διόλου. Οἱ παλμοὶ αὐτοί, οἱ ὁποῖοι με βασανίζουν, ἡμποροῦν νὰ μὲ ἀφήσουν νεκρὸν καμμίαν στιγμὴν. Ποῖος ἡξέυρει τί δύναται νὰ συμβῇ; Πιθανὸν νὰ γείνω αὐτεξούσιος πρὶν δεσμευθῶ διὰ τοῦ γάμου, καὶ

νὰ εὐρεθῶ ἐλεύθερος ὅπως νυμφευθῶ τὸ γλυκὺ-
φωνον πουλάκι μου. Διατί ν' ἀπελπιζώμεθα ἐν
τῶν προτέρων;

— Εἶνε εὐκολον νὰ ὁμιλῇτε κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον σεῖς, ὁ ὅποιος δὲν αἰσθάνεσθε τίποτε, εἴ-
πεν ἡ Αἰκατερίνα, ἐκρηγνυμένη εἰς δάκρυα. Εἶνε
σκληρόν νὰ ὑποφέρω τώρα, ἀλλὰ σεῖς δὲν ἀνη-
σχεῖτε διόλου διὰ τὸν πόνον μου.

— Τί λέγετε, Τίνα; εἶπεν ὁ Ἀντώνιος διὰ
περιπαθεστάτης φωνῆς, περιβαλὼν αὐτὴν καὶ
πάλιν διὰ τοῦ βραχίονος καὶ ἐφελκύσας πρὸς
ἑαυτόν. Ἡ δυστυχὴς Τίνα κατέστη καὶ αὐθις
δούλη τῆς φωνῆς ἐκείνης καὶ τῆς πίεσεως.

Ἡ ὀλῖψις, ἡ ὀργή, ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελ-
θόντος, οἱ φόβοι περὶ τοῦ μέλλοντος ἐξηφανί-
σθησαν. Ἄπας ὁ παρὼν καὶ μέλλων βίος αὐ-
τῆς συνεκεντρώθη ἐν τῇ εὐτυχίᾳ τῆς στιγμῆς
ἐκείνης, καθ' ἣν ὁ Ἀντώνιος ἐθλίψε τὰ χεῖλη
τοῦ ἐπὶ τῶν χειλέων της.

Ἄλλ' ὁ λοχαγὸς Οὐεῖμπράου ἔλεγε κατ'
ἑαυτόν: Ἡ καυμένη ἡ Τίνα! πολὺ εὐτυχὴς θὰ
ἦτο ἂν ἐγίνετο σύζυγός μου. Εἶνε ὅλως διόλου
ἀσυλλόγιστον πλάσμα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤχηρά φωνὴ κώδωνος
ἐξήγαγε τὴν Αἰκατερίναν τῆς ἐκστάσεώς της.

Ἦτο ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς ἐν τῷ παρεκκλησί-
ῳ. Μετέβη ἐν σπουδῇ εἰς αὐτὸ ἐν ᾧ ὁ λοχα-
γὸς Οὐεῖμπράου παρηκολούθει βραδέως.

Ὁραῖον καὶ γραφικὸν θέαμα ἀπετέλει ἡ οἰκο-
γένεια ἐκείνη ἐν τῷ παρεκκλησίῳ, ὅπου κηρία
τινὰ ἔρριπτον ἡδὺ φῶς ἐπὶ τῶν γονυκλινῶν ἀν-
δρῶν καὶ γυναικῶν. Ὁ Τζίλφιλ ἦτο ἐν τῷ βω-
μῷ τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ αὐτοῦ ἦσαν σοβα-
ρώτερα τοῦ συνήθους. Δεξιὰ, ἐπὶ προσκεφα-
λαίων ἐξ ἐρυθροῦ βελούδου ἦσαν γονυπετεῖς ὁ
οἰκοδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδέσποινα, ἐν ὅλῃ τῇ
σεβασμίᾳ καλλονῇ τῆς ἡλικίας των. Ἀριστερά
ἡ χαρίεσσα νεότης τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Αἰ-
κατερίνης, ὧν ἡ χροιά ἀπετέλει ἀντίθεσιν. Δι-
ότι ἐκεῖνος μὲν μετὰ τὴν εὐσάρκον δροσερότητά
του ὠμοίαζε πρὸς θεὸν τοῦ Ὀλύμπου, αὕτη δὲ
λεπτοφυῆς καὶ μελαγχρὺς πρὸς Βοημίδα. Οἱ
θεράποντες ἦσαν γονυπετεῖς ἐπὶ ὑποποδίων ἐξ
ἐρυθρᾶς ἐρέας ὡς καὶ αἱ θεράπαιναι, ὧν ἡγεῖτο
ἡ κυρὰ Βελαμῆ, ἡ γηραιὰ οἰκονόμος.

Ὁ Τζίλφιλ ἀνεγίνωσκε συνήθως βραχείας τι-
νάς προσευχάς, ὥς ἐπεράτου διὰ τῆς ἀπλῆς
ταύτης αἰτήσεως: «Κύριε φώτισον τὸν νοῦν
ἡμῶν».

Μεθ' ὃ ἀνηγείροντο πάντες, τῶν θεραπόντων
ὑποκλινόμενων εὐσεβάστως καθ' ὅσον ἐξήρχοντο.
Ἡ οἰκογένεια ὑπέστρεψεν εἰς τὴν αἴθουσαν,
εἰτα δ' ἀπεχωρίσθησαν καὶ ἕκαστος μετέβη εἰς
τὸν κοιτῶνά του. Ἡ Αἰκατερίνα ἔκλαυσε καὶ
μετὰ τὸ μεσονύκτιον μόνον ἀπεκοιμήθη. Ὁ

Τζίλφιλ ἠγρύπνησεν ἔτι πλεῖον διαλογιζόμενος
ὅτι πιθανὸν νὰ κλαίῃ ἡ Αἰκατερίνα.

Ὁ δὲ λοχαγὸς Οὐεῖμπράου, ἀπελθόντος τοῦ
θαλαμηπόλου τοῦ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, παρεδό-
θη εἰς ἡδεῖαν ἀνάπαυαν· καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ
ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ πεπιεσμένου πῶς προσκεφα-
λαίου ὠμοίαζε πρὸς ὠραῖον ἀνάγλυφον δακτυ-
λιόλιθον.

Β'.

Τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἐγνώρισεν ἐπαρ-
κῶς εἰς τὸν ἀναγνώστην εἰς οἷαν κατάστασιν
εὕρισκοντο τὰ πράγματα ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Σέ-
βερελ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1788. Γινώσκουμεν ὅτι
κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ μέγα γαλλικὸν
ἔθνος συνεταράσσετο ὑπὸ ιδεῶν καὶ παθῶν, ἀτι-
να ἦσαν ἡ ἐναρξίς τῶν δυστυχημάτων του. Καὶ
ἐν τῇ ψυχῇ τῆς μικρᾶς Αἰκατερίνης τρομερὰ πά-
λη ἐπίσης συνήπτετο. Τὸ μόλις ἀρχίσαν νὰ πτε-
ρυγίζῃ ταλαίπωρον πτηνὸν ἐπληττε τὸ στῆθος
του κατὰ τῶν σκληρῶν κιγκλίδων τοῦ ἀναπο-
δράστου, καὶ καταδήλον εἶνε ὅτι ἂν ἡ ἀγωνία
ἐκείνη ἔμελλε νὰ παραταθῇ, ἡ δυστυχὴς καρ-
διά θὰ συνετρίβετο.

Ἄν ἐνδιαφέρεσθέ πως περὶ τῆς Αἰκατερίνης
καὶ τῶν ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Σέβερελ φίλων της,
θὰ ἀπορῇτε βεβαίως πῶς ἡ ἀθρὰ ἐκείνη μελα-
νόφθαλμος νεᾶνις εὕρισκετο ἐν τῇ ἀριστοκρατικῇ
κατοικίᾳ ἣν κατῴκει ἡ ξανθὴ οἰκοδέσποινα
λαίδη Σέβερελ.

Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Ἰταλίαν περιοδείαν
τοῦ σὺρ Χριστοφόρου μετὰ τῆς συζύγου του, πρὸ
δεκαπέντε ἐτῶν, διέτριψαν ἐν Μεδιολάνοις ἰκα-
νούς μῆνας. Ἐκεῖ ὁ βαρῶνος, ἐνθουσιώδης θαυ-
μαστής τῆς γοθτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἔχων δὲ
ἤδη κατὰ νοῦν νὰ μεταποιήσῃ τὸν οἰκογενεια-
κὸν του πύργον, ἐξ ὅπτων πλίνθων ψκοδομημέ-
νον, εἰς μέγαρον γοθτικοῦ ῥυθμοῦ, ἀφωσιώθη εἰς
τὴν μελέτην τοῦ μαρμαροτεύκτου ἐκείνου θαύ-
ματος, τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῶν Μεδιολάνων.
Ἡ λαίδη Σέβερελ, ὡς ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰ-
ταλίας ἐν αἰς παρετάθη ἡ διαμονή των, προσέ-
λαβε διδάσκαλον τῆς ᾠδικῆς, διότι οὐ μόνον
κλίσιν πρὸς τὴν μουσικὴν εἶχεν ἀλλὰ καὶ ὠραίαν
φωνὴν ὀξυφώνου. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ πλούσιοι
μετεχειρίζοντο χειρόγραφον μουσικὴν, πολλοὶ δὲ
οὐδόλως ὁμοιάζοντες πρὸς τὸν Ἰωάννην Ρουσσῶ
ἐκέρδαινον, ὡς οὗτος, τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀντιγρά-
φοντες μουσικὴν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ λαίδη Σέ-
βερελ εἶχεν ἀνάγκην τοιοῦτου ἀντιγραφῆως ὁ μου-
σικοδιδάσκαλός της Ἀλθάνη ἀνέλαβε νὰ τῇ
στείλῃ ἕνα γινώριμόν του poveraccio, ὅστις ἀντέ-
γραφε μετ' ἄκρας δεξιότητος καὶ καλαισθησίας.
Δυστυχῶς ὁ poveraccio οὗτος δὲν ἦτο πάντοτε ἐν
καλῇ καταστάσει καὶ ἐνίοτε ἐβράδυνε νὰ κομί-
σῃ τὸ ἀντιγραφὲν ἔργον· ἀλλὰ θὰ ἦτο φιλαν-

θρωπία ἀξία τῆς ὥραιας σιτιδρας νὰ δώσῃ ἐργασίαν εἰς τὸν πτωχὸν Σάρτην.

Τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν ἡ Σάρπ, ἡ θαλαμηπόλος ἣτις τότε ἦτο τριακοντούτις περίπου, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς δεσποίνης αὐτῆς.

— Μιλαιίδη, τῇ εἶπε, κάτω ἦλθεν ἓνας ἀνθρώπος, ὁ πλέον ἐλεεινὸς καὶ πλέον κακοντυμένος ἀπὸ ὅσους εἶδατε ποτέ εἰς τὸν δρόμον· λέγει εἰς τὸν κύριον Οὐόρεν ὅτι τὸν στέλλει ὁ μουσικοδιδάσκαλος διὰ νὰ σᾶς ἴδῃ. Χωρὶς ἄλλο ἐπαίτης θὰ εἶνε. Νομίζω πῶς δὲν θὰ θελήσετε νὰ τὸν ἰδῆτε.

— Ναί, ναί, ὁδηγήσατέ τον ἐδῶ ἀμέσως.

Ἡ Σάρπ ἐξῆλθε ψιθυρίζουσα τινα κατὰ τῶν ὀχληρῶν. Οὐδόλως ἐθαύμαζε τὴν ὥραιαν Αὐσωνίαν καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, ἡ δὲ βαθεῖα αὐτῆς ὑπόληψις πρὸς τὸν σὶρ Χριστοφόρον καὶ τὴν γυναῖκά του δὲν ἐκώλυεν αὐτὴν νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἐκπληξίν της «διὰ τὴν τρέλλαν τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ εὐγενεῖς νὰ ζοῦν ἀνάμεσα εἰς παπιστάς, εἰς ἓνα τόπον ὅπου κανεὶς δὲν τολμᾷ ν' ἀπλώσῃ εἰς τὸν ἀέρα τὰ ἀσπρόρρουχά του, καὶ ὅπου οἱ ἀνθρώποι τρώγουν τόσο σκόροδον.»

Ἐν τούτοις ἀνεφάνη μετ' ὀλίγον ὁδηγοῦσα βραχύσωμον καὶ ἰσχνὸν ἄνδρα, ῥυπαρῶς ἐνδεδυμένον, θλιβερὸν καὶ ἀσταθὲς ἔχοντα τὸ βλέμμα, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἂν γένει ὡς ἀνθρώπου διαμειναντος πολλὰ ἐτη ἐν εἰρατῇ. Ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς ἀταξίας ἐκείνης καὶ τῆς ἐνδείας ἡδύνατο τις νὰ διακρίνῃ ἔγνη τινα εὐτυχέστερου παρελθόντος. Ἡ λαίδη Σέβερελ, εἰ καὶ οὐδόλως αἰσθηματική, εἶχε πολλὴν εὐμένειαν καὶ ἡρέσκετο νὰ διαχέῃ περὶ αὐτὴν τὴν εὐεργεσίαν. ὡς θεὰ ῥίπτουσα βλέμματα ἀγαθότητος ἐπὶ τοῦ χωλοῦ, τοῦ κυλοῦ καὶ τοῦ τυφλοῦ, οἵτινες συνήρχοντο εἰς τὸ ὑπόβαθρον αὐτῆς. Ἡ σθάνθη συμπάθειάν τινα πρὸς τὸν δυστυχῆ Σάρτην, ὃν παρέβαλε πρὸς ναυάγιον ὑπὸ τῶν ἀνέμων δερόμενον, ὅπερ ὁμως ποτέ, κατὰ τὸν πρῶτον αὐτοῦ πλοῦν, εὐθὺς ἐποντοπόρησεν ὑπὸ τοὺς ἥχους αὐλῶν καὶ τυμπάνων.

Ἐλάλησε δὲ πρὸς αὐτὸν εὐγενῶς δεικνύουσα τὰ τεμάχια τῶν μελοδραμάτων, ὧν ἐπεθύμει τὴν ἀντιγραφὴν· ὁ Σάρτης ἀνεθάρρησεν ἐνώπιον τῆς ξανθῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης δεσποίνης, ὥστε ὅτε ἐξῆλθε κρατῶν ὑπὸ μάλης τὰ μουικὰ τετράδια, ἐχαιρέτισεν αὐτὴν μεθ' ἥττονος συστολῆς, ἀλλὰ μετὰ βαθέος ὡς τὸ πρὶν σεβασμοῦ.

Ἀπὸ δεκαετίας τοῦλάχιστον ὁ Σάρτης δὲν εἶχεν ἴδῃ πλοῦτον, μεγαλοπρέπειαν, καλλονὴν ὡς τῆς κυρίας Σέβερελ. Διότι πολὺ ἀπέειχεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἐνδεδυμένος μέταξαν καὶ τὸ μέτωπον διὰ πτερωτοῦ λοφίου κοσμῶν ἀνέβη ἐπὶ βραχεῖαν περίοδον τὴν σκηνὴν ὡς πρῶτος ὀξύφωνος. Φεῦ! ἀπώλεσεν ὁλοσχερῶς τὴν φωνήν

τὸν ἐπόμενον χειμῶνα, ἔκτοτε δὲ δὲν εἶχε περισσοτέραν ἀξίαν συντετριμμένου βιολίου κατὰ τὴν ἀξίαν νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν πυράν. Διότι, ὅπως οἱ πολλοὶ τῶν αἰδῶν, ἦτο ἀμαθής, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ διδάξῃ μουσικὴν, ἂν δὲ ἐστερεῖτο καὶ τῆς περὶ τὸ ἀντιγράφειν δεξιότητός του θ' ἀπέθνησκον τῆς πείνης αὐτὸς τε καὶ ἡ σύζυγός του.

Μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ τρίτου τέκνου τῶν ὁ πυρετὸς ἀφῆρπασε τὴν μητέρα καὶ τὰ δύο μεγαλύτερα παιδιά, προσέβαλε δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Σάρτην, ὅστις ἀνηγέρθη τῆς κλίνης ἐξησθενηκὸς ἔχον καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τὸ μικρότερόν του τέκνον ἦτο νήπιον τεσσάρων μόλις μηνῶν. Ὁ Σάρτης κατῳκείωνθεν ὁπωροπώλειον τινός, ἡ δὲ ὁπωροπώλις, ὑψηλὴ βροντόφωνος καὶ ὀξύχολος γυνή, μήτηρ οὔσα καὶ αὕτη, περιέθαλψε τὸ ἀσθενικὸν καὶ κίτρινον νήπιον καὶ περιεποιήθη τὸν Σάρτην κατὰ τὴν ἀσθενειάν του. Ἐξηκολούθησε δὲ κατοικῶν ἐκεῖ, ἀποζῶν αὐτὸς τε καὶ τὸ δυστυχὲς μικρόν του διὰ τῆς ἐργασίας ἣν τῷ παριέχεν ὁ μουσικοδιδάσκαλος Ἀλβάνης. Ὁ Σάρτης μόνον διὰ τὸ τέκνον του ἐφάνετο ζῶν· περιεποιεῖτο, ἐλίκνιζεν, προσηγόρευεν αὐτὸ μετὰ στοργῆς ἐμπιστευόμενος εἰς τὴν ὁπωροπώλιν τὸ νήπιον ὅτε ἐξήρχετο πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας.

Οἱ πελάται τοῦ καταστήματος ἔβλεπον συχναίς τὴν μικρὰν Αἰκατερίναν, καθήμενην χαμαὶ ἐν μέσῳ σωροῦ πίσω ἀτινα διεσκέδαζε σκορπιζουσα, καὶ ἐνίοτε ὡς μικρὰν γαλῆν συνεσπειρωμένην ἐντὸς μεγάλου κανίστρου.

Ἐνίοτε ἐν τούτοις ὁ Σάρτης παρέδιδε τὸ παιδίον εἰς τὴν φύλαξιν ἄλλης προστάτιδος. Ἦτο εὐλαβής, τρίς δὲ τῆς ἐβδομάδος μετέβαινεν εἰς τὴν μητρόπολιν συμπαραλαμβάνων καὶ τὴν Αἰκατερίναν. Ἐκεῖ ὅτε ὁ ἥλιος τῆς πρωΐας ἐθέρμαινεν ἐξωθεν τὰς μυριάδας τῶν ὀξείων ἐσοχῶν καὶ ἐπάλαιε κατὰ τῆς ἐσωτερικῆς σκοτίας, ἀνήρ τις εἰσωλίσθαιεν ὀπίσω τῶν ὀγκωδῶν στύλων, νήπιον κρατῶν ἐν τῇ ἀγκάλῃ του καὶ διευθυνόμενος πρὸς κασσιτερίνην τινὰ Παναγιάν κρεμαμένην ἐν ἀποκέντρῳ παρὰ τὸν χορὸν γωνίᾳ. Ἐκ πάντων τῶν θαυμασίων τοῦ μυστηριώδους καθεδρικοῦ ναοῦ ὁ δυστυχὴς Σάρτης ἐξέλεξε τὴν ἐκ κασσιτέρου Παναγιάν ἐκείνην ὡς σύμβολον τῆς θείας εὐσπλαγχνίας καὶ προστασίας, ὡς παιδίον ἐνώπιον μεγάλου τοπείου μένει ἀδιάφορον εἰς τὰς καλλονὰς τῶν δασῶν καὶ τῶν νεφῶν καὶ παρατηρεῖ πτερόν τι ἀνιπτάμενον ἢ ἔντομον ἐκεῖ πλησίον ἔρπον. Ἐκεῖ προσήρχετο ὁ Σάρτης ἀποθέτων τὴν Αἰκατερίναν παρ' αὐτῷ ἐπὶ τῶν πλακῶν καὶ συχνάκις ὅτε τὸ μέρος εἰς ὃ ἐμελλε νὰ μεταβῇ δὲν ἦτο μακρὰν τοῦ ναοῦ καὶ δὲν ᾔθελε νὰ παραλάβῃ μεθ' αὐτοῦ τὸ παιδίον, ἄφινεν αὐτὸ ἐνώπιον τῆς κασσιτερίνης Παναγίας· ἡ δὲ μικρὰ Αἰκατερίνα ἔμενεν ἐκεῖ ἡσυχος, ἐπιχαρί-

τως φλυαροῦσα. "Οτε δ' ἐπ' ἀνήρχετο ὁ Σάρτης ἔβλεπεν ὅτι ἡ Παναγία εἶχε προστατεύσῃ τὸ τέκνον του.

Τοιαύτη διὰ βραχείων ἡ ἱστορία τοῦ Σάρτη. Τόσον δὲ καλῶς ἐξετέλεσε τὴν ἐργασίαν, ἣν ἐνεπιστεύθη αὐτῷ ἡ λαϊδὴ. Σέβερελ ὥστε ἔδωκεν αὐτῷ καὶ ἄλλο μελόδραμα πρὸς ἀντιγραφὴν. 'Αλλ' ἱκαναὶ εἶχον παρέλθῃ ἐβδομάδες χωρὶς νὰ φανῇ ἡ ν' ἀποστείλῃ τὴν μουσικὴν ὁ ἀντιγραφεὺς. Ἡ λαϊδὴ Σέβερελ ἤρξατο ἀνησυχοῦσα καὶ διανοεῖτο νὰ ζητήσῃ πληροφορίας, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει πρὸς αὐτὴν ὁ Σάρτης, ὅτε ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν σιγμὴν ἡτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ ἐφ' ἀμάξης, ὁ θεράπων ἐκόμισεν αὐτῇ τεμάχιον χάρτου εἰπὼν ὅτι τὸ ἐνεχείρισεν ἀνθρωπῶς τις πωλῶν ὀπώρας. Τὸ χαρτίον περιεῖχε τρεῖς μονὰς γραμμὰς διὰ τρεμούσης χειρὸς γραφείσας.

« Ἡ Ἐκλαμπρότης τῆς ἄς λυπηθῇ, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐνα ποῦ ἀποθνήσκει καὶ ἄς ἔλθῃ νὰ τὸν ἴδῃ. »

Ἡ λαϊδὴ Σέβερελ ἀνεγνώρισε μετὰ δυσκολίας τὴν γραφὴν τοῦ Σάρτη, ἐπιδόσας δ' ἀμέσως τῆς ἀμάξης διέταξε τὸν ἡνίοχον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πεντηκοστὴν ὁδὸν (Strada Quinquagessima) ἀρ. 10. Ὁ ἡνίοχος ἔστη ἐν στενῇ καὶ ρυπαρᾷ ὁδῷ πρὸ τοῦ ὀπωροπωλείου τῆς Πατσίνης, ἡ δὲ πελωρία ἐκείνη ἀντιπρόσωπος τοῦ γυναικείου φύλου ἐπεφάνη ἀμέσως εἰς τὴν θυρίδα τῆς ἀμάξης, πρὸς μεγίστην ἀηδίαν τῆς κυρίας Σάρπ, ἥτις ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν κύριον Οὐόρεν ὅτι ἡ Πατσίνη ἦτο « ἀσχημοκαμωμένη φώκη ». Ἡ ὀπωρόπωλις ἐν τούτοις ἀπέτεινε μειδιάματα καὶ βαθείας ὑποκλίσεις εἰς τὴν ἐξοχωτάτην (Eccellentissima) ἥτις μὴ ἐννοοῦσα καλῶς τὴν μεδιολανικὴν αὐτῆς διάλεκτον συνέταμε τὴν συνδιάλεξιν εἰποῦσα νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὴν παρὰ τὸν Σάρτην. Ἡ Πατσίνη ἤγαγε τὴν λαϊδὴν Σέβερελ διὰ στενῆς καὶ σκοτεινῆς κλίμακος εἰς θύραν τινὰ ἣν ἤνοιξε παρακαλέσασα τὴν Ἐκλαμπρότητά της νὰ εἰσέλθῃ. Κατέναντι τῆς θύρας, ἐπὶ ἐλεεινοῦ κραββάτου κατέκειτο ὁ δυστυχὴς Σάρτης. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἤδη υἰαλῶδεις, οὐδὲν δὲ κίνημα αὐτοῦ ἀπέδειξεν ὅτι ἐνόησε τὴν εἴσοδον τῆς εὐγενοῦς δεσποίνης.

Παρὰ τὴν κλίνην ἐκάθητο τριετὲς μόλις κοράσιον, λιγὴν σκούφιαν φοροῦν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ὑποδημάτια δερμάτινα ὑπὲρ τὰ ὁποῖα ἐφκίνοντο κνήμαι γυμναὶ καὶ ἰσχναί. Ὡς μόνον αὐτοῦ ἐνδυμα εἶχεν ἐπενδύτην ἐκ παλαιοῦ ὑφάσματος κατεσκευασμένον, ὅπερ εἶχέ ποτε ζωηρὰ χρώματα. Οἱ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ ἐξήστραπτον ἐπὶ τῆς παραδόξου μικρᾶς μορφῆς ὡς πολῦτιμος λίθος ἐπὶ ἀτέχνου εἰκόνος γλυφεῖσης ἐπὶ παλαιοῦ ὁστοῦ ἐλέφαντος. Ἐκράτει κενὸν φιαλίδιον καὶ διεσκέδαζεν ἐμβάλλον καὶ ἐκβάλλον τὸ

πῶμα ὅπως ἀκούῃ τὸν προερχόμενον κρότον.

Ἡ Πατσίνη ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην καὶ εἶπε :

— Νά, ἦλθε ἡ εὐγενεστάτη κυρία (Ecco la nobilissima donna), ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον ἀνέκραξε :

— Χριστὲ καὶ Παναγία ! ἀπέθανε !

Ἦτο ἀληθές. Τὸ ἐπιστόλιον δὲν ἀπεστάλη ἐγκαίρως ὅπως προφθάσῃ καὶ ζητήσῃ ὁ Σάρτης παρὰ τῆς λαϊδῆς νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς τὴν Αἰκατερίναν του. Ἡ ἰδέα αὕτη προσηλώθη εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, εὐθὺς ὡς ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴ ἀποθάνῃ. Ἡ κυρία ἦτο πλουσία, ἦτο ἀγαθὴ, θὰ ἐφρόντιζε βέβαια κάπως περὶ τῆς δυστυχοῦς ὀρφανῆς.

Τέλος ἀπέστειλε τὸ ῥάκος ἐκεῖνο τοῦ χάρτου, ἡ δὲ θέλησίς του ἐξεπληρώθη, ἂν καὶ δὲν ἐξῆσεν ὅπως προφθάσῃ νὰ ἐκφράσῃ αὐτήν. Ἡ λαϊδὴ Σέβερελ κατέβαλε τὰς δαπάνας τῆς κηδείας καὶ συμπαρέλαβε τὴν Αἰκατερίναν, θέλουσα νὰ συμβουλευθῇ τὸν σὺρ Χριστοφόρον περὶ τοῦ πρακτεῖου.

Καὶ αὕτῃ ἡ θλακμηπόλος Σάρπ συνεκινήθη ἐκ τῆς σκηνῆς ἥς ἐγένετο μάρτυς, καὶ ὅτε εἶπεν αὐτῇ ἡ δεσποινὰ τῆς νὰ περιποιηθῇ τὴν Αἰκατερίναν, ἔχυσε δάκρυά τινα, ἂν καὶ δὲν ὑπέκειτο συνήθως εἰς τὴν ἀδυναμίαν ταύτην.

Διάφορα σχέδια περὶ τῆς Αἰκατερίνης διήλθον τὸ πνεῦμα τῆς κυρίας Σέβερελ ὅτε ὑπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τέλος ἐν τούτων ὑπερίσχυσε τῶν ἄλλων. Διατί ἄρα γε νὰ μὴ παραλάβωσι τὸ παιδίον εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ν' ἀναθρέψωσιν αὐτό; Πρὸ δώδεκα ἡδὴ ἐτῶν εἶχον συζευχθῇ, καὶ ὁμῶς οὐδεμίᾳ παιδικῇ φωνῇ εἶχε φαιδρύνῃ τὸν πύργον τῶν Σέβερελ.

Πλὴν δὲ τούτου θὰ ἦτο θεάρεστον ἔργον νὰ μεταβάλωσιν εἰς διαμαρτυρομένην τὴν μικρὰν ἐκείνην ὁπαδὸν τοῦ Πάπα καὶ νὰ ἐγκεντρίωσιν ὅσον πλεῖον ἀγγλικὸν χυμὸν ἐπὶ τοῦ ἰταλικοῦ ἐκείνου κλάδου.

Ὁ σὺρ Χριστοφόρος ἐπεδοκίμασε πληρέστατα τὸ σχέδιον τοῦτο. Ἠγάπα τὰ παιδιά καὶ ἡσθάνθη ἀμέσως συμπάθειαν πρὸς τὴν μαῖμου-δίτσαν μὲ τὰ μαῦρα μάτια, ὡς ἀπεκάλει τὴν Αἰκατερίναν καὶ βραδύτερον ὅτε ἐγένετο νεάνις. Ἀλλ' οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ λαϊδὴ Σέβερελ διανοήθησαν ποτὲ νὰ υἱοθετήσωσιν καὶ ν' ἀνυψώσωσιν αὐτὴν μέχρι τῆς κοινωνικῆς τῶν τάξεως. Μέχρι μυελὸν τῶν ὁστέων ὄντες Ἀγγλοὶ καὶ ἀριστοκράται δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσι τοιαύτην ῥομαντικὴν πράξιν. Ὅχι, τὸ παιδίον ἐμελλε ν' ἀνατραφῇ ἐν τῷ πύργῳ ὡς προστατευομένη, ὅπως φανῇ ὠφέλιμος μετὰ ταῦτα, ἐπιβλέπουσα τὰ λευχεύματα, κρατοῦσα τοὺς λογαριασμοὺς καὶ βραδύτερον ἀναγινώσκου-

σα ὑψιφώνως ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητος θὰ εἶχον ἐξασθενήσῃ.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ Σάρπ ἐδέησε νὰ παράσχη καινουργῇ ἐνδύματα εἰς τὴν μικράν, ὃ ἀντικαταστήσῃ τὴν λινὴν σκούφιαν, τὸν κλαδωτὸν ἐπενδύτην καὶ τὰ δερμάτινα ὑποδήματα δι' ἐνδυμασίας προσφορωτέρας, τὸ παράδοξον δὲ εἶνε ὅτι ἡ μικρὰ Αἰκατερίνα, ἥτις τοσαῦτα εἶχεν ὑποστῇ κατὰ τὴν νηπιακὴν αὐτῆς ἡλικίαν, τότε πρῶτον ἐνόησεν τί ἐστὶ ἀληθὴς λύπη. Ἡ ἀμάθεια, λέγει ὁ Αἶας, εἶνε ἀνώδυνον κακόν· ταῦτό δύνатаί τις νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τῆς ῥυπαρίας ὅταν ἴδῃ τὴν φαιδρότητα τῶν ἐν αὐτῇ βιούντων. Οὐχ ἦττον ἡ καθαριότης εἶνε ἐνίοτε ἀλγεινὸν προσὸν ὡς δύνатаί νὰ μαρτυρήσῃ πᾶς, οὐ τὸ πρόσωπον ἐπλύθη ἀνηλεῶς ὑπὸ δακτυλισφόρου χειρός. Ἄν ἀναγνῶστα δὲν ἡσθάνθη τὴν βάσανον ταύτην, ματαίως ἐλπίζεις νὰ ἐννοήσῃς κατὰ προσέγγισιν κἂν τί ὑπέστη ἡ Αἰκατερίνα ὑπὸ τὴν ἀφθονίαν τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ σάπωνος τῆς κυρίας Σάρπ. Εὐτυχῶς τὸ καθαρτήριο τοῦτο συνεδέθη ἐν τῷ μικρῷ της ἐγκεφάλῳ πρὸς τέρψεις ὅλως νέας αὐτῇ, πρὸς τὸν κλισμὸν τῆς αἰθούσης τῆς λαίδης Σέβερελ, ὅπου εὐρίσκοντο πολλὰ παιγνίδια πρὸς τὸ γόνυ τοῦ σὺρ Χριστοφόρου ὑπερῖππευε, καὶ πρὸς δασύμαλλόν τινα κύνα καρτερικώτατον, ἀγογγύστως ὑπομένοντα πᾶσαν βάσανον χωρὶς νὰ μετακινήθῃ ἐκ τῆς θέσεώς του.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΚΡΗΤΕΣ

[Συνέχεια· ἔδε προηγούμενον φύλλον].

Τὸ ἀστεῖον ἐπεισόδιον προῦκάλεσεν ἐν ἐμοὶ ἱκανὴν ἰλαρότητα. Εἶχον ἀνάγκην ταύτης ὅπως μετριάσω ἀόριστον τινὰ ἀνησυχίαν ἐνσκήψασαν τὴν ὥραν καθ' ἣν, μόνος μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ μου Ἰωάννου, ἀποχαιρετήσας τὸ ἡλιακὸν φῶς εἰσεχώρησα εἰς τὸν ἀριστερόθεν τῆς εἰσόδου σκοτεινότετον δρόμον. Δύο λεπτά μετὰ τοῦτο ἡγνόουν ἐντελῶς ποῦ εὐρίσκομαι, καὶ ἡδυνάτουμαι ἀπολύτως νὰ ἀνέρω τὴν ἐξοδον. Τὸ ψηλαφητὸν σκότος μόλις ἡδύνατο, εἰς μικροτάτην ἀπόστασιν, νὰ διαλύσῃ τὸ φῶς τῆς λαμπάδος ἐμοῦ καὶ τοῦ ὁδηγοῦ μου. Ἐβαδίζομεν πάντοτε πρὸς διεύθυνσιν δυτικὴν ὡς ὑπέθετον. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν αἱ παρειαὶ τοῦ σπηλαίου ἦσαν καθέτως λελατομημέναι καὶ λεῖαι. Ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα ἔβλεπον σεσωρευμένην καὶ κανονικῶς κεκομμένην εἰς μικρὰ τεμάχια ὕλην δυναμένην ἀμέσως νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς οἰκοδομὴν οἰκιῶν. Ἀμυδρῶς διεφαίνοντο, κατὰ τὸ

μέσον τοῦ στενοῦ δρόμου, ἔχνη τροχοῦ, πιθανῶς χειραμάξης ἢ ἄλλου φορέου, ἐφ' οὗ πιθανώτατα ἔθετον τοὺς λαξευομένους λίθους ὅπως τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὴν πεδιάδα. Κατὰ στιγμὰς ἡσφυκτίων, τὸ πλείστον ὁμως ἀνέπνεον ἐλευθέρως διότι καὶ ὑψηλαὶ εἶναι αἱ ἀπέρανται στοαὶ ὑφ' αἷς πλανᾶται ὁ διατρέχων τὸν λαβυρίνθον καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα σχετικῶς καθαρά. Σταγῶν ὕδατος ἐκλυέτο ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς στοᾶς. Νυκτερίς τις ἐπτερυγίζε θαμβουμένη ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λαμπάδος καὶ μετὰ βραχέϊαν ἐναέριον περιπλάνησιν προσεκολλᾶτο εἰς τοῦ βράχου τὴν πλευράν. Ἐφθάσαμεν εἰς χαμηλὸν χάσμα ὅπερ ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν πρηνεῖς. Ἠκολούθησα τὸν ὁδηγόν, ἡσφάλισα, ὡς ἡδυνάμην κάλλιον, τὴν ἀνημμένην λαμπάδα, καὶ ἰδρῶτι περιρρεόμενος ἐσύρην ἐπὶ τῶν γονάτων ἐφ' ἱκανὸν διάστημα. Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐξοδον τοῦ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου στενοτάτου καὶ χαμηλοτάτου ἐκείνου δρομίσκου ἀνέπνευσα ἐλευθερώτερον. Εἶχομεν ἤδη πλέον τῶν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, πάντοτε βαδίζοντες πρὸς τὰ βάθη. Διακλαδῶσεις τοῦ κυρίου δρόμου ποικίλαι διηνοίγοντο ἔνθεν κακεῖθεν, ἀλλ' ὁ ὁδηγός μου δὲν ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ, καὶ ἐν σιωπῇ, ὅτε μὲν ὑφούντες τὰς λαμπάδας ἡμῶν, ὅτε δὲ χαμηλοῦντες αὐτάς, ἐπειρώμεθα ἢ μάλλον ὁ ὁδηγός μου ἐπειράτο νὰ διαγνώσῃ τὴν ὁδόν. Τὸν ἔβλεπον προπορευόμενον καὶ ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν τί θὰ ἀπεγινόμεν μόνος εἰς τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα βάθη ἐὰν συνέπιπτε νὰ πάθῃ ὑπὸ ἀποπληξίας ὁ μόνος ἐκεῖνος σωτήριος καὶ ἔμψυχος φανός, ὁ καθοδηγῶν τὸν δρόμον μου ἐν μέσῳ τῶν ἐλιγμῶν τοῦ σκότους καὶ τῶν ἀτελειῶν τῶν διαδρόμων τοῦ Λαβυρίνθου. Μοὶ ἐπῆλθε καὶ ἡ ἰδέα τοῦ σεισμοῦ. Δὲν εἰξεύρω διατὶ ἤρχισα ν' ἀνησυχῶ ὀλίγον, δὲν διστάζω δὲ νὰ δολογήσω ὅτι, ὅτε ἔβλεπον τὸν ὁδηγόν μου ἰστάμενον αἰφνιδίως, ἐπισκοποῦντα προσεκτικώτερον τὰ μέρη, καὶ στρεφόμενον ἐπὶ τῶν πτερνῶν του ὅπως ἀσφαλέστερον ἐρευνήσῃ, κατελαμβάνομεν ὑπὸ μείζονος ἀνησυχίας. Ἐπλανώμενη ἦδη, χωρῶν πρὸς τὸ βάθος, πλέον τῆς ὥρας. Οὐδὲν νεώτερον ἢ μάλλον περιέργον εἶχον παρατηρήσει. Τὸ αὐτὸ χρῶμα τοῦ λίθου πανταχοῦ, ἡ αὐτὴ τομὴ, οἱ αὐτοὶ κατ' ἀποστάσεις σωροὶ πετρῶν κανονικῶς πελεκηθεισῶν καὶ ἐτοιμῶν εἰς ἐξαγωγήν καὶ χρησιμοποίησιν. Εἶπον εἰς τὸν ὁδηγόν ἐὰν ἔχῃ νὰ μοὶ δείξῃ τι μείζονος περιεργίας ἄξιον, καὶ ἐὰν ἐπίσταται καλῶς τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἐλιγμούς τοῦ λαβυρίνθου, καθόσον ἐνόμισα ὅτι διέκρινον ἀστάθειαν τινὰ εἰς τὸ βῆμά του, καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὰς κινήσεις καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἐγνώριζον ὅτι εἰς τὰ ἀπώτατα τοῦ λαβυρίνθου βάθη ὑπάρχουσιν αἶθουσαι κυκλικαί, ὡς τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς σκοτει-